

การบริหารการคลังและการงบประมาณ
(12137104)

นโยบายทางเศรษฐกิจ

นโยบายการคลังกับปัญหาทั่วไปในระบบเศรษฐกิจ

- 1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับนโยบายการคลัง :
 - ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีอยู่มากมาย สามารถพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจได้ 3 ลักษณะ คือ
 - (1) ปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ :
 - มีข้อบ่งชี้ครอบคลุมถึงปัญหาเงินเฟ้อ ปัญหาเศรษฐกิจซบเซา หรือปัญหาการว่างงาน และปัญหาดุลการค้า
 - ดุลการชำระเงิน

➤ (2) ปัญหาการกระจายรายได้

➤ (3) ปัญหาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

➤ ปัญหาทั้ง 3 ประการข้างต้นเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์กัน และ
ผลกระทบของปัญหาหนึ่งอาจกลายเป็นสาเหตุอีกปัญหาหนึ่ง

- ดังนั้นเมื่อเกิดปัญหาเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงต้องใช้นโยบายการคลัง เพื่อการแก้ไขและปรับปรุงระดับและลักษณะของการใช้จ่ายรวมของประเทศ

■ 2. นโยบายการคลัง (Fiscal Policy) :

- เกี่ยวกับการกำหนดและการหารายได้เพื่อการใช้จ่ายของรัฐบาล
ในทางปฏิบัติ
- รัฐบาลจะดำเนินนโยบายการคลังโดยใช้มาตรการทางด้านภาษี
และการกำหนดระดับการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อบรรลุเป้าหมาย
ทางเศรษฐกิจต่างๆ

- กรณีที่รัฐบาลไม่สามารถจัดเก็บภาษีได้เพียงพอกับด้านรายจ่ายของรัฐบาล รัฐบาลจึงจำเป็นต้องทำการกู้ยืมจากแหล่งเงินภายในประเทศหรือภายนอกประเทศ ซึ่งเรียกว่าการก่อหนี้สาธารณะ

■ สรุปได้ว่า :

- นโยบายการคลังมีสาระเกี่ยวข้องกับวิธีการในการหาเงินรายได้ของรัฐบาลเพื่อการใช้จ่ายในการบริหารประเทศให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจต่างๆ

❖ ความแตกต่างระหว่างนโยบายการคลังกับนโยบายการเงิน :

- นโยบายการเงิน หมายถึง นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดจำนวนเงินหรือปริมาณเงิน
- นโยบายการคลัง หมายถึง นโยบายที่เกี่ยวข้องกับรายรับและรายจ่ายของรัฐบาลทั้งหมด

□ นโยบายการเงิน มีวิธีการที่สำคัญๆ ได้แก่

- การเพิ่มลดปริมาณเงินสดสำรอง
- การเพิ่มลดอัตรา
- การรับช่วงซื้อลด
- การซื้อขายพันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น

□ นโยบายการคลังมีวิธีการที่สำคัญ คือ

- การกำหนดรายจ่ายต้องกระทำโดยการงบประมาณ
- การหารายได้ของรัฐบาล
- การเก็บภาษีอากรต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม
- และรายได้ของรัฐบาลไม่เพียงพอต่อรายจ่ายนั้นรัฐบาลต้องใช้วิธีการก่อกู้

- นโยบายการเงินมักเป็นนโยบายที่ถูกนำมาใช้ควบคู่กับนโยบายการคลัง เพื่อสนับสนุนเป้าหมายทางเศรษฐกิจของรัฐ
- สถาบันทางเศรษฐกิจที่เป็นผู้ใช้นโยบายการเงินก็คือ ธนาคารกลาง ของประเทศ

■ 3. นโยบายการคลังกับปัญหาเศรษฐกิจ

■ 3.1 นโยบายการคลังกับปัญหาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ :

(1) นโยบายการคลังกับปัญหาเงินเฟ้อ :

➢เงินเฟ้อ หมายถึง การที่ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปเพิ่มขึ้น

■ เงินเฟ้ออาจเกิดขึ้นด้วยสาเหตุดังนี้ คือ

- - เนื่องจากประชาชนมีความต้องการบริโภคสินค้าและบริการสูงขึ้น แต่ปริมาณสินค้าและบริการกลับมีน้อยกว่าหรือเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่า ซึ่งภาวะเงินเฟ้อทางด้านอุปสงค์ (Demand-Pull Inflation)
- - เนื่องจากต้นทุนในการผลิตสินค้าและบริการสูงขึ้น คือ ภาวะเงินเฟ้อทางด้านอุปทาน (Cost-Push Inflation)

❖ การแก้ภาวะเงินเฟ้อ :

- ถ้าเป็นเงินเฟ้อด้านอุปสงค์ ควรเพิ่มภาษีอากรเพื่อลดเงินในมือประชาชน
- ถ้าเป็นเงินเฟ้อด้านอุปทาน ควรลดภาษีเพื่อกระตุ้นการผลิตสินค้าและบริการ

■ (2) นโยบายการคลังกับปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ :

- ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำเป็นปัญหาที่เกิดจากระดับการว่างงานในระบบเศรษฐกิจสูงมาก
- ปริมาณเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมีน้อย รายได้ของประชาชนตกต่ำ ทำให้อำนาจซื้อลดลง
- เป็นผลลูกโซ่ทำให้เศรษฐกิจตกต่ำมากยิ่งขึ้น โดยการผลิตสินค้าและบริการจะลดลง

- เมื่อเกิดสถานการณ์เช่นนี้ รัฐบาลสามารถใช้ นโยบายการคลังแก้ปัญหาได้ โดยการเพิ่มรายจ่ายเป็นการเพิ่มอำนาจซื้อ และลดภาษีอากรเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

■ 3.2 นโยบายการคลังกับปัญหาการกระจายรายได้ :

- ความแตกต่างในรายได้ของบุคคลหรือครัวเรือนเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็นอยู่เสมอในทุกสังคม
- การแก้ปัญหาการกระจายรายได้ของสังคมที่เกิดขึ้น รัฐบาลสามารถใช้นโยบายและมาตรการทางการคลัง โดยการเพิ่มการใช้จ่ายให้ประชาชนส่วนใหญ่มากแก่ผู้มีรายได้น้อยและเก็บภาษีอากรในอัตราก้าวหน้า

- รัฐบาลพึงตระหนักถึงประโยชน์ที่ผู้มีรายได้น้อยพึงได้รับเป็นสำคัญ การใช้นโยบายด้านรายจ่ายที่ดี ด้านภาษีอากรที่ดี เป็นการสร้างความเป็นธรรมให้สังคม

■ 3.3 นโยบายการคลังกับปัญหาดุลการชำระเงิน :

- รัฐบาลสามารถใช้นโยบายการคลังเพื่อบริหารดุลการชำระเงิน เช่น นโยบายภาษีอากรในการสกัดกั้นการนำเข้า หรือลดภาษีอากรเพื่อกระตุ้นการส่งออก ปรับรายจ่ายของรัฐบาลให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ
- การกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อสนับสนุนการใช้จ่ายและแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินตราจากต่างประเทศ